

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ИНСТИТУТА НА ДИПЛОМИРАНИТЕ ЕКСПЕРТ- СЧЕТОВОДИТЕЛИ (ИДЕС)

Бойко Костов
Председател на ИДЕС

Текущите предизвикателства пред одиторската професия в България на настоящия етап не се различават съществено от тези, които стоят пред всеки професионален институт от всяка една друга държава-членка на ЕС. Те са свързани с транспонирането на новите регулаторни рамки на счетоводството и одита в предвидените срокове – първата до средата на 2015 година и втората до средата на 2016 година.

Новото европейско счетоводно законодателство е разписано в Директива 2013/34 ЕС на Европейския парламент и на Съвета за финансовите отчети, която беше публикувана на 29.06.2013 г. в Официален вестник на Европейския съюз. Извършената огромна работа изискваше с написването на тази директива да бъдат обединени в един нормативен документ добре известните сред професионалните среди до този момент – Четвърта директива за годишните финансови отчети (ГФО) и Седма директива за консолидираните финансови отчети (КФО), които в исторически аспект бяха твърде стари нормативни актове, определено неотговарящи на съвременното развитие на счетоводната теория и практика. Съществена част от мотивите за тази крачка напред е **новият подход за подобряване на бизнес средата за малките и средни предприятия (МСП) и микропредприятия**, реализирана чрез стремежа за облекчаване на изискванията по отношение на счетоводното отчитане и задължителните оповестявания за тези категории компании. Чрез подобряване на съпоставимостта на финансовите отчети и доклади за дейността настоящата директива цели да постигне повишаване на общественото доверие и насърчаване на трансграничните инвестиции, базирайки се на факта, че качествено финансово отчитане е неразделна част от доброто корпоративно управление.

Обхватът на Директивата е разширен и с нормативното уреждане на европейско ниво на правилата за така наречените **отделни доклади относно плащанията, които се извършват от предприятията от добивната индустрия или дърводобив от девствени гори към правителствата на отделните държави**. Този вид доклади ще се изискват от предприятия от обществен интерес и големи предприятия, по смисъла на Директивата, опериращи в добивната индустрия. Една от преследваните цели е със създаването на тези правила за прозрачност да не се допуска навлизането на незаконен дървен материал на пазарите на ЕС. Другата, не по-малко важна стратегическа задача, е да се създаде прозрачност относно плащанията, които отделните държави получават като престация за предоставените от тях на определни фирми права за ползване на природни ресурси на съответната страна.

ИДЕС е професионална организация, призната на международно ниво и имаща пълноправно членство в Международната федерация на счетоводителите (IFAC) и Европейската федерация на експерт-счетоводителите (FEE). Като единствена такава и утвърдена организация с необходимата професионална експертиза в областта на счетоводството и одита ИДЕС е активен участник, подпомагайки министерството на финансите на Република България в създадената от него работна група, за изготвянето на проект за нов закон за счетоводството.

След тази важна **първа стъпка – изготвянето и приемането на нов закон за счетоводството**, за пълното имплементиране на Директивата ще са необходими и някои последващи промени в националните счетоводни стандарти.

Считаме, че извън процеса по транспониране на Директивата в европейски мащаб предстои много тежка и отговорна реформа, свързана със счетоводната отчетност на публичния сектор. Тази реформа ще бъде свързана с **приемане на Европейски счетоводни стандарти за публичния сектор (ЕССПС)**, разработени на базата на международните счетоводни стандарти за публичния сектор, издавани от Международната федерация на счетоводителите – IFAC. Тези стандарти ще изискват счетоводното отчитане на бюджетните средства да се осъществява на база на „принципа на начисляването”, а не на база на „касовия принцип”, както това се случваше досега. Освен промяната на основния счетоводен принцип по отношение на отчетността на публичните финанси другата генерална промяна, която ще бъде наложена от приемането на система от принципи за цялостна отчетност (ЕССПС), се изразява в **много по-всеобхватните изисквания за оповестяване на информация**. Те ще имат пряк ефект по отношение повишаване прозрачността на отчетността на публичните средства и тяхното ефективно използване в полза на данъкоплатците.

Предварителната подготовка за осъществяването на тази част от реформата в публичния сектор предполага според професионалната институция **необходимостта от създаването и финансирането на национален стандартизационен орган по счетоводство**, който да има отговорности за усъвършенстване на счетоводната нормативна уредба и методологията както в публичния, така и в реалния сектор.

За публичния сектор този орган може да бъде натоварен и с осъществяване на комуникацията с европейските институции във връзка с подобряване и реорганизацията на отчетността на публичните финанси.

От друга страна, имплементирането на **новото одитно законодателство** (Директива 2014/56 за изменение и допълнение на Директива 2006/43/ЕО и Регламент (ЕС) 537/2014 относно изискванията за задължителни законови одити на предприятия от обществен интерес (ПОИ) ще премине през процес на **обсъждане и изработване на обща позиция между ИДЕС като професионалното тяло и Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори (КПНРО) като обществен регулатор**, натоварен с надзора над одиторската професия. Този процес на взаимодействие и двустранна комуникация се обуславя от необходимостта за постигане на консенсус по отношение на това кои от многобройните възможни опции да бъдат приети в

националното ни законодателство и предложени като част от новия закон за независимия финансов одит.

Според нас сега е моментът, в който професията и другите заинтересовани от реформата страни трябва по възможно най-добрия начин да обяснят на обществото, че тези промени на законовата рамка не са самоцел. Новите регулации са пряко свързани със създаването на по-добър инвестиционен климат и възстановяване на доверието на инвеститорите след етапа на финансовата и икономическа криза. Приносът на тези нови регулации е **в две главни насоки:**

- **подобряване на качеството на финансовото отчитане, респективно качеството на финансовите отчети; и**
- **подобряване качеството на законовите одити.**

Особен акцент двете регулаторни рамки (счетоводната и одиторската) поставят върху предприятията от публичен интерес, където интересите на обществото и другите заинтересовани страни имат много по-видим и концентриран израз и където липсата на прозрачност и качеството на финансовите отчети могат да доведат до накърняване на интересите на широк кръг лица.

Подобряването на качеството на законовите одити и другите одиторски услуги като цяло се базира на няколко комплексни фактора като:

- по-добра законодателната рамка;
- използването на най-добрите професионални стандарти и добри практики при предоставянето на одиторски услуги;
- адекватни и ефективни програми за продължаващо обучение на регистрираните одитори;
- спазване на етичните принципи и борба срещу нелоялната конкуренция;
- ефективен контрол на качеството на одиторските услуги както от страна на професионалната гилдия, така и от страна на КПНРО .

В аспекта на изграждането на професионален капацитет и ефективност в областта на контрола на качеството на одиторските услуги като по-малък професионален институт за нас е изключително важна помощта на Института на експерт-счетоводителите на Англия и Уелс (ICAEW). Тази помощ има конкретни измерения, включваща както консултантски мисии за подобряване на вътрешната нормативна уредба на контрола на качеството на одиторските услуги, така и ежегодно обучение на инспекторите на надзорния орган и контролорите на ИДЕС.

В перспектива за период от 3 до 5 години напред се надяваме ИДЕС да се развива като **модерен европейски професионален институт**, утвърждаващ в дейността си най-добрите практики. От друга страна, трябва да съумеem да продължим да бъдем надежден и предвидим партньор както за институциите в нашата страна (правителството, националните регулаторни органи, университети, работодателски организации и др.), така и за партньорите ни извън страната (чуждестранни професионални институти, глобални и

регионални професионални организации), с които активно работим в полето на международното сътрудничество.

Безспорно силата и добрата позиция на всеки професионален институт се гради върху професионалната експертиза, която притежават отделните негови членове. В този аспект колкото по-голяма е диверсификация на предлаганите услуги от регистрираните одитори – членове на професията, толкова по-широк ще бъде спектърът на притежаваните професионални умения и експертиза в рамките на професионалното тяло. По този начин, чрез предлаганите услуги на бизнеса, упражняването на професията ще има пряк ефект и принос за растежа на националната икономика.